

CRJM – Centrul de Resurse Juridice din Moldova

Vladislav Gribincea: „Fără o optimizare a sistemului judecătoresc nu putem vorbi de o justiție eficientă”

paik · Wednesday, March 11th, 2015

Notele de politici elaborate de partenerii pentru dezvoltare ai Republicii Moldova, un program, de fapt, care exprimă prin reformele și acțiunile propuse așteptările acestor parteneri, nu puteau să nu presupună capitole speciale consacrate combaterii corupției și reformarea eficientă a justiției. De fapt, ca și celelalte, capitolele respective seamănă mai degrabă cu un fel de inventar al restanțelor. Despre ce este vorba, de fapt? Despre reluarea reală și nu de ochii lumii a reformelor care nu mai suferă amânare?

O discuție cu juristul Vladislav Gribincea, directorul Centrului de Resurse Juridice.

Europa Liberă: Notele de politici elaborate de partenerii pentru dezvoltare ai Republicii Moldova și prezentate guvernării. Vorbim în această dimineață despre lupta cu corupția și reforma justiției. De fapt, ce se constată și, mai ales, se propune ca reformă, pe termen scurt și mediu, inclusiv în domeniile respective e ceva din punctul Dvs. de vedere nou sau sunt lucruri vechi, asumate, dar haideți să spunem așa, ratate, mereu amânate sau zădărnice premeditate?

Vladislav Gribincea: „Eu aș spune că 90% din cele propuse în domeniul combaterii corupției și reformei justiției sunt chestiuni asumate de Guvern încă din anul 2011, dar care încă nu au fost implementate.”

Europa Liberă: Dvs. cum explicați acest gest al partenerilor de dezvoltare de a pune, iată, pe masa de lucru a guvernării o listă de constatări dure și măsuri punctuale pe care aceasta să le realizeze urgent pentru a continua, cum se sugerează, să se considere pro-europeană, adică, bunăoară, atașată standardelor europene de justiție și de combatere a corupției?

Vladislav Gribincea: „Chiar documentul menționează că în anul 2014 reforma justiției și combaterea corupției au încetinit. Și probabil din acest motiv a venit acest document. Pe de altă parte, partenerii de dezvoltare s-au angajat să aloce sume substanțiale de bani pentru aceste două reforme și ei ar vrea să vadă că angajamentele asumate anterior vor fi urmate de către actualul Guvern. Prin asta se explică acest document. Mai mult ca atât, reformele trebuie să vină de la Guvern. Acestea sunt în mare parte reforme asumate deja.

Nu a sunat foarte ferm vocea actuală a Guvernului că el va continua reformele asumate de Guvernul anterior. Și probabil acest document vine să afirme sprijinul față de reformele anterioare și

ca și cum încurajarea Guvernului actual să continue reformele Guvernului anterior.”

Europa Liber?: **De Gribov când a fost publicat pentru prima dată programul de guvernare multă lume l-a găsit nemulțumitor în ceea ce privește lupta cu corupția. Se spunea atunci că din el rezultă o „luptă pașnică” cu acest fenomen. Ce puteți spune despre aceste note?**

Vladislav Gribov: „Pe hârtie pot fi scrise multe lucruri. Chiar și acum măsurile scrise în planul de activitate a Guvernului sunt suficiente pentru a combate efectiv corupția, dacă activitățile sunt implementate în mod adecvat. Practica arătată din anii anteriori că lucrurile, deși erau scrise, multe nu erau realizate, iar altele erau realizate doar pe hârtie, din acest motiv nu se vedea efect.”

Europa Liber?: **Acum, despre ce sunt cele circa 80 de pagini de note? Despre instrumente de reformă alese prost, furtiv inspirate? Despre nereușite sau despre sabotare premeditată?**

Vladislav Gribov: „În ceea ce privește reforma justiției și combaterea corupției, documentul reiterează în cea mai mare parte angajamentele adoptate de Parlament în anii 2011-2012. Dacă nu este ceva nou, este doar o reiterare pentru Guvern și Parlament că angajamentele asumate anterior trebuie duse până la capăt. Cum ar fi, spre exemplu, optimizarea hărții judecătorești, asigurarea unui sistem eficient de selecție a judecătorilor și promovarea acestora, asigurarea unui mecanism adecvat de distribuire aleatorie a dosarelor și înregistrarea audio a ședințelor judecătorești, combaterea veritabilă a corupției mari etc.”

Europa Liber?: **Optimizarea hărții judecătorești este ceva pe ce insistă și organizația pe care o reprezentați. S-a început acest lucru?**

Vladislav Gribov: „Organizația pe care am onoarea și plăcerea să o conduc am elaborat un studiu privind optimizarea hărții judecătorești la solicitarea Ministerului Justiției și în colaborare cu Consiliul Superior al Magistraturii. Furtiv o optimizare a sistemului judecătoresc, noi nu putem vorbi de o justiție calitativă și eficientă. Guvernul s-a asumat prin punctul unu al strategiei, adică prima activitate de strategie, să optimizeze harta judecătorească. Până la moment nu s-au făcut foarte multe lucruri.”

Europa Liber?: **Dacă să închidă niște judecătorii, să le fortifice pe altele?**

Vladislav Gribov: „E foarte greu să contezi pe o justiție calitativă atunci când în acea instanță sunt trei sau patru judecători, unul dintre care unul este președinte, al doilea este judecător de instrucție, adică se ocupă doar de o categorie specifică de cazuri, iar ceilalți doi – examinează toate categoriile de cauze.”

Europa Liber?: **Deci, cu alte cuvinte, dacă acum se insistă pe aceste reforme, se insistă în primul rând din motiv că multe s-au făcut de ochii lumii sau nu s-au făcut deloc, deși s-a declarat intenția fermă de a realiza ceva în acest sens. Dvs. ce ați remarca drept cele mai importante reforme propuse, în documentul respectiv, spre realizare pe termen scurt, mediu cum vedem în această privință – revigorarea combaterii corupției și reforma credibilă a justiției?**

Vladislav Gribov: „În ceea ce privește combaterea corupției, eu aș scoate în evidență adoptarea legislației în ceea ce privește finanțarea partidelor politice, înșprirea regulilor cu privire la declararea veniturilor proprietăților și intereselor, fortificarea capacităților Comisiei

Na?ionale de Integritatea ?i a CNA, unificarea ?i eficientizarea activit??ii procurorilor în ceea ce prive?te investigarea cazurilor de corup?ie, aplicarea sanc?iunilor pe m?sura persoanelor corupte, aplicarea altor m?suri alternative celor penale cum ar fi confiscarea propriet??ilor dobândite prin corup?ie etc.

În ceea ce prive?te reforma justi?iei, aici am men?ionat deja câteva activit??i, dar mai este înc? reforma procuraturii, mai este transparentizarea activit??ii Consiliului Superior a Magistraturii, unificarea practicii judec?tore?ti.”

Europa Liber?: Teme despre care se discut? intens ?i organiza?ia pe care o reprezenta?i le-a abordat deseori ?i cu maxim? intensitate. Mergând iar??i pe această cale de concretizare, cât de realist? ar trebui s? ni par? nou? recomandarea sau mai degrab? imperativul privind faptul c? „func?ionarii de rang înalt, implica?i în acte de corup?ie, trebuie adu?i în fa?a justi?iei?

Vladislav Gribincea: „Probabil acest deziderat rezult? din faptul c? nu am avut func?ionari de rang înalt care ar fi fost condamna?i pentru corup?ie sau ar fi fost condamna?i cu sanc?iuni adecvate. CNA, spre exemplu, sau Procuratura Anticorup?ie examineaz? cauze m?runte care nu combat în esen?? fenomenul. Se ?tie c? „pe?tele de la cap se stric?, dar se cur??? de la coad?”. Se insist? acum pe o alt? abordare – abordarea de combatere a corup?iei mari. Pentru c? dac? nu exist? corup?ie la nivel înalt nu va fi corup?ie nici la nivel mic.”

Europa Liber?: Voi cita din nou: „To?i reprezentan?ii guvernului s?-?i ia angajamentul public de a respecta principiile transparen?ei ?i integrit??ii”. Acum nu se ia un asemenea angajament? Sau e vorba de formalizarea unui asemenea gest?

Vladislav Gribincea: „Formal acest lucru exist?, îns? în practic? multe lucruri nu sunt realizate. Spre exemplu, în ceea ce privesc veniturile ?i propriet??ile, multe lucruri sunt declarate în mod general, f?r? a putea descifra în termeni practici care sunt conflictele de interese ale unui func?ionar sau altul. De asemenea sunt probleme în ceea ce privesc banii publici, acordarea contractelor etc.”

Europa Liber?: Atunci când cazurile de judecat? sunt audiate în oficiile judec?torilor, acest fapt faciliteaz? corup?ia, un nou citat – „Utilizarea s?lilor de judecat? trebuie s? fie obligatorie în toate localit??ile” – am continuat citatul. Pare a fi simplu dle Gribincea. Nu este? Sau nu a fost pân? acum, ce e aici de reformat atât de grav, încât s? nu se poate realiza?

Vladislav Gribincea: „Ca întotdeauna, „diavolul se ascunde în detalii”. Eu cred c? multe din m?surile care sunt puse acum sunt destul de simplu de realizat dac? exist? voin?? politic?. Nu am auzit o voin?? politic? ferm? în realizarea multor activit??i. Unele sunt mai complicat de realizat, spre exemplu efectuarea ?edin?elor de judecat? în s?li de ?edin?e speciale, în Chi?in?u mai ales, dar totu?i sunt posibile. Practica a ar?tat c? chiar aceste s?li din Chi?in?u care sunt pu?ine nu sunt suficiente pentru judec?tori, ele ?i a?a nu sunt folosite. Judec?torii preferând s? examineze cauzele în birourile proprii, izolând astfel examinarea cauzei ?i nepermi?ând publicului s? asiste la ?edin?e.”

Europa Liber?: „Anularea imunit??ii parlamentarilor pentru cazurile de urm?rire penal?”. De ce nu a fost posibil? pân? acum? Iat? o alt? problem? vizat? de partenerii...

Vladislav Gribincea: „Eu am fost stupefiat de modul cum s-a abordat acest subiect în

Parlamentul anterior. Unele din partidele politice de la guvernarea de atunci și-au asumat angajamentul ca prima lege votată să fie înălțurarea imunității deputaților. În ultima instanță, deși era conștient de faptul că nu are voturi necesare, a scos chestiunea la vot, special pentru a o respinge, astfel încât o anumită perioadă de timp subiectul să nu poată fi discutat în Parlament. Practica confirmă în multe țări: cu cât este mai mare imunitatea deputaților, cu atât este mai mare tendința de a abuza de funcția pe care o dețin. Recent chiar și în Ucraina, în care situația era mult mai sensibilă decât în Republica Moldova, s-a renunțat la imunitatea parlamentarilor.”

Europa Liberă: **Dle Gribincea, în primele apariții publice noul ministru al justiției, care a fost avansat din funcția de vice-ministru trebuie să precizăm, se pare că a stăruit mai ales pe o asanare din interior a sistemului. În general parcă nu poți pune pe cineva să se scoate singur de chie din mlațtina corupției. Cum să realizezi reformele dacă dominația situația asta „o mână spală pe alta”, iar autoritățile pe de altă parte vor asanarea din interior?**

Vladislav Gribincea: „Eu am înțeles mesajul Ministerului Justiției un pic altfel – că reformarea trebuie să aibă loc pe toate direcțiile. Și într-adevăr e foarte greu să ai o justiție eficientă atunci când cei din sistem nu acceptă multe din inițiative. Dar sunt de acord și cu Dvs. că dacă lași reforma justiției la cheremul judecătorilor, reformă veritabilă nu va fi. Trebuie și la nivel legislativ, și la nivel de Guvern să se intervină plenar, dar și să încercăm să convingem judecătorii că reformele sunt necesare. În cazul când judecătorii nu acceptă aceste reforme, atunci probabil fie trebuie de schimbat judecătorii, fie trebuie de discutat cât de eficiente sunt măsurile propuse de către Guvern, poate chiar nu sunt corecte.”

This entry was posted on Wednesday, March 11th, 2015 at 1:02 pm and is filed under [Mass-media despre noi](#)

You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both comments and pings are currently closed.